Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: „Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 144. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 31-го ЛИПНЯ (JULY) 1956 ЦЕНТІВ 15 CENTS No. 144. VOL. LXIII.

СТАССЕН НАЗАВЖДИ ВИКЛЮЧАЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Геролд Стассен, відомий республіканський лідер і в минулих виборах безуспішний кандидат на республіканську номінацію на кандидата на президента країни, виключив себе „раз на завжди" з поновної кандидатури на президента чи віце-президента. Стассен склав свою заяву під час телевізійного виступу останньої неділі, 29-го липня, у зв'язку з його теперішньою осамітненою кампанією за номінацію губернатора Кристіана Гертера з Массачуссетс республіканським кандидатом на віце-президента, замість Ричарда Ніксона, теперішнього віце-президента і „самозрозумілого" поновного кандидата на цей пост. Не зважаючи на всі рішучі виступи республіканських лідерів проти цієї пропозиції, Стассен, що є членом уряду президента Айзенгавера в характері спеціяльного дорадника в справах роззброєння, продовжує свою одноособову кампанію в користь Гертера, кажучи, що президент Айзенгавер ще цілком не заявився за кандидатурою Ніксона та що справа цієї кандидатури буде вирішена щойно на недалекій вже конвенції Республіканської партії в Сан Франсіско. Тим часом Пол Батлер, голова Крайового Комітету Демократичної партії, обстоює своє переконання, що й поновна кандидатура Айзенгавера цілком не є певна та що президент Айзенгавер ще може цю кандидатуру відкликати, „беручи до уваги обставини, зв'язані з його здоров'ям". Стассен признав, що його пропозиції щодо кандидатури Гертера на віце-президента не мали жадної підтримки в „офіціяльних республіканських колах", але він переконаний, що з його пропозицєю багато людей погоджується. Крім того, Стассен вважає, що своїм виступом в справі кандидатури Гертера він властиво „відкрив Республіканську конвенцію", яку намагався закрити ще перед її початком Крайовий Республіканський Комітет, встановивши вже від деякого часу кандидатури Айзенгавера-Ніксона і не допустивши навіть до вступної дискусії в цій справі серед самих республіканців.

СЕН. ГОМФРІ ЗГОЛОСИВ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Сенатор Гюберт Г. Гомфрі з Міннесоти поінформував своїх приятелів останньої неділі, 29-го липня, що вони „в його імені активно працюватимуть в тому напрямі, щоб здобути для нього демократичну номінацію на кандидата на віце-президента. Свою інтенцію виявив сен. Гомфрі в листі до міннесотського конґресмена Юджіна МекКарті, а копію того листа він розіслав до багатьох інших своїх приятелів у Конґресі і поза ним. Гомфрі є відомим приятелем Адлея Стівенсона та підтримує його канкидатуру на президента, хоч Стівенсон програв правибори в Міннесоті в користь сенатора Кіфовера, другого демократичного претендента на демократичну „кандидатуру на президента країни. Сам сенатор Кіфовер, який у правиборах програв сумаричні змагання із Стівенсоном за демократичну кандидатуру, заявив, що його власна кандидатура на віце-президента не входить у його калькуляції, а в одному телевізійному інтерв'ю Кіфовер виразно потвердив, що він буде кандидувати тільки на президента. Кандидатура сен. Гомфрі на заступника президента з Демократичної партії є першою виразною кандидатурою на цей пост з тієї партії.

Під час експльозії нафтових збірників згинуло 19 осіб і 32 були ранені

Дюмас (Тексас). — Поблизу міста Дюмас на підприємстві Шамрок Ойл енд Гес Корпорейшен стався в неділю 29 липня вибух чотирьох велетенських нафтових збірників, в огні яких згинуло 19 робітників. Крім того зазнали попарень 32 особи і їх відставлено до шпиталю, деяких в дуже поважному стані. Пожежу, викликану вибухом збірників, можна було бачити з відстані 40 миль. Підприємство Шемрок Ойл енд Гес Корпорейшен займає площу багатьох соток акрів вісім миль на північ від містечка Дюмас, що нараховує 8.000 населення. Вбиті і поранені — це здебільша робітники фабричного поготівля і добровольці, що допомагали гасити пожежу. Вибух спричинив велетенські шкоди, що їх керівництво підприємства обраховує на багато мільйонів долярів. Вибух стався о год. 7.30 ранку і була загроза, що вогонь захопить й інші збірники. Тільки зусиллям пожежних команд пощастило зменшити розміри катастрофи і з цим теж і число жертв.

В АМЕРИЦІ

● **Автобусова корпорація** „Сірий Хорт" повідомляє, що видає 11,267,000 долярів на будову автобусових стацій в нових сімох місцевостях. Вона робить це в зв'язку з будовою нових автострад, які плянують збудувати згідно з новим законом про будову шляхів. Ці стації будуть в Річмонді, Вірджінія, Филаделфії і Питсбурґу, Па., Мілвокі, Висконсін, Дітройт, Мишиґен, і форті Лодервіл та Джексонвіллі, Флорида.

● **Всі „Місс Всесвіту"**, які зайняли перші три місця, американка Керол Морріс, німкеня Марія Оршел і шведка Інґрід підписали контракт з голівудськими вирібнями фільму та будуть виступати в нових фільмах, про які буде повідомлено пізніше.

● **Президент Айзенгавер** підписав закон, згідно з яким касується 10-відсотковий податок від подорожей із ЗДА до деяких американських посілостей (Бермюди, Гаваї, Аляска).

● **Інститут** для Електричної Продукції повідомляє, що в попередньому тижні випродуковано в ЗДА 11,125,000,000 кіловат — готин електричної енерґії. В тижні, що був перед ним, продукція електричної енерґії становила тільки 10,878,000,000 кіловат - годин. Продукція електричної енерґії найбільше збільшилася в стейтах Нової Англії (5%) і в стейтах південно - центральних (11.3 відсотка).

● **Братство Льокомотивних** Інженерів і Пожежників вирішило приєднатися до зорганізованого робітничого руху, і внаслідок цього Американська Федерація Праці і Конґрес Промислових Організацій збільшаться на нових 96,000 членів. Досі ця робітнича організація була незалежна і не належала до АФП—КІО.

● **Товариство Американських** Пасічників стверджує, що на випродукування одного фунта меду одна бджола мусіла б відбути 35,000 подорожей з вулика на місце пожитку і назад.

● **Крайова фундація** для боротьби проти поліо цього року видала 1,952,151 долярів на досліди над поборюванням дитячого паралічу. Ці фонди розділено між університети і шпиталі, які займаються дослідами над поліо.

84-ий КОНҐРЕС ЗАКІНЧИВ СВОЮ ДРУГУ СЕСІЮ

Вашингтон. — В ночі з п'ятниці 27 липня на суботу 28 липня 84-ий Конґрес закінчив свою другу сесію, після якої посли і сенатори роз'їхалися до своїх домів, щоб відбувши короткий відпочинок, включитися до виборчої кампанії. Сесію Сенату закрив віце-президент Ричард Н. Ніксон і сесію Палати Репрезентантів її спікер Сем Рейбирн. Черговий 85-ий конґрес збереться вже по виборах аж 7 січня 1957 року. В останньому дні своїх нарад 84-ий Конґрес полагодив чотири вже довго обговорювані справи. В першій мірі вирішено остаточно справу деяких змін у програмі Соціяльного Забезпечення, ухвалюючи виплату пенсій для цілком нездібних до праці робітників в віці 50 років і виплату соціяльного убезпечення для жінок вже від 62-ого року життя, а не як досі було від 65-ого року життя. Далі ухвалено асиґнувати 7,-500,000,000 долярів на програму забезпечення і позичок для потерпілих від повеней, прийнято рекомендацію Президента в справі будови 70,-000 нових, субсидованих урядом домів в найближчих двох роках і вирішено асиґнувати 3,766,570,000 долярів на продовжування допомоги для закордону в черговому році.

Багатьох законопроєктів, переданих Конґресові до вирішення Президентом, 84-ий Конґрес не встиг обговорити і вони залишилися невирішеними, між іншим не полагоджено пропозиції Президента в справі ревізії іміґраційного закону МекКаррена-Волтера. В загальному Конґрес під час своїх двох останніх сесій підтримував Президента в господарських і закордонних справах і відмовляв йому своєї підтримки у внутрішніх справах. Зокрема сильну опозицію зустрів Айзенгавер у своїх пропозиціях про покращання умов праці робітників. Найбільше часу й уваги Конґресу зайняла справа допомоги для закордону, що її ухвалено після довгих дискусій і змін у висоті 4,005.570.-000 долярів. З 84-им Конґресом закінчує свою каденцію 35 сенаторів, в тому 18 демократів і 17 республіканців і на їх місце будуть вибрані нові.

Ще бракує 47 подорожних з корабля „Андреа Дорія"

Ню Йорк. — Досі все ще не встановлено долі 47 пасажирів, яких не знайдено між урятованими з розбитого і затопленого італійського корабля „Андреа Дорія", який минулого тижня зударився з шведським кораблем „Стокгольм" та пішов на дно у віддаленні 60 миль від острова Нантокет напроти побережжя Нової Англії. Новими знахідками пропавших пасажирів зменшено їх загальну кількість до 47, натомість збільшились смертельні жертви катастрофи, або здогади про такі жертви, бо встановлено ще два смертні випадки між пасажирами „Андреа Дорія" та три правдоподібні дальші смертні випадки, як і два смертні випадки між моряками „Стокгольму". В загальному досі встановлено, що в катастрофі було всіх 25 смертних випадків, але здогадуються, що ця скількість збільшиться ще, бо вже навряд чи найдуться всі, яких тепер ще вважається тільки за „пропавших". Тим часом точні причини і обставини катастрофи зудару „Стокгольму" і „Андреа Дорія" все ще не встановлені, бо обидві корабельні лінії заборонили капітанам зударених кораблів давати будь-які публічні вияснення перед закінченням слідства. Свідчення пасажирів та деяких членів залоги обидвох кораблів є в багатьох випадках суперечні. Із дальших вияснень виходило б, що на кораблі „Стокгольм" були виведені з ладу гудки, що ними дається сиґнали під час мряки, як і те, що „Стокгольм" плив у мряці повною парою хоч безпосередньо перед зударом мотори корабля були пущені в протилежний бік у розпачливому намаганні зменшити силу зудару.

Чотири польські летуни втекли на Захід двома вкраденими літаками

Відень. — Чотири молоді польські кадети летунства, вкравши два вишкільні літаки на летовищі в Дембліні під Варшавою, втекли з Польщі і, перелетівши над південною Польщею та Чехословаччиною, приземлились на терені Долішньої Австрії, де ті летуни негайно просили дати їм політичний азиль. — Один із літаків осів правильно на леваді в оселі Обер Берґен біля Кремсу, а другий розбився об шпилі дерев в лісі недалеко Кірхберґу, при чому один із летунів був поранений. Всі втікачі — кароль Крук, Богдан Біскупський, Лєшек Шахоґлюдський і Евґеніюш Дембський, мають від 20 до 23 років життя. Їх приготування до втеч тривали один місяць. Коли вони вистартували з летовища, тамошні військові чинники зорієнтувались, що це втеча і почали острілювати їх з протилетунської артилерії,— але не поцілено їх — зізнавали втікачі. При цій нагоді часописи пригадують, що останній факт втечі з комуністичних країни на Захід трапився 13 липня ц. р., коли сімох молодих мадярів стероризували залогу пасажирського літака й решту пасажирів та приземнились в Інґольштадті в Зах. Німеччині до вони, а також два інші пасажири, попросили права азилю, що його дістали.

Совєти задушили жидівську релігію — твердять американські рабіни

Ню Йорк. — Американський щоденник „Ню Йорк Таймс" почав друкувати низку статтей, в яких зібрані враження і спостереження американських рабінів, що їздили недавно до Совєтського Союзу і побували в різних більших жидівських скупченнях. Статті підписує д-р Морріс Н. Е. Керцер, секретар нюйоркської ради рабінів, який був провідником групи рабінів, що відвідувала СССР. Д-р Керцер стверджує, що антирелігійна кампанія, ведена комуністичною партією і совєтським урядом, придушила майже всі вияви релігійного життя в СССР. Більшість церков і синаґоґ стоять опустілі і в них не відправляються жадні богослуження. Московський рабін Соломон Шліффер, досить репрезентативний, але людина з невеликою академічною освітою, проводив у своїх публічних виступах таку ж антиамериканську лінію, як і православний патріярх Сергій чи митрополит Ніколай Крутіцький. В одній із своїх промов він осуджував американців за ведення бактеріологічної війни на Кореї. До ортодоксальних служб, що відбуваються в московській синаґозі, рабін Шліффер додає написану ним самим молитву „за мир". Відчувається велика недостача богослужбових кних, бо їх не можна було друкувати на протязі останніх десятиріч. Запитані в цій справі представники уряду заявили, що винні в цій недостачі самі жидівські рабіни, бо вони не проявили потрібної ініціятиви. І рабіни і решта віруючих жидів живуть в постійній атмосфері страху і бояться вдержувати будьякі зв'язки не тільки із жидами в Америці, але й із своїми рідними в Палестині. Останнім часом настало деяке відпруження в ставлені офіційних чинників до жидівства. Совєтські видавництва обіцяють друкувати твори жидівських письменників у перекладі на російську мову, мовляв, немає ніякого запотребування на літературу друковану жидівською мовою.

В ЛОНДОНІ ВІДБУВАЮТЬСЯ НАРАДИ

Ліворуч: Роберт Морфі, заступник державного секретаря ЗДА, перебуває тепер в Лондоні, де ведуться англо-французько-американські переговори в справі устійнення дальшої політики у відношенні до Єгипту. Праворуч — англійський прем'єр Антоні Іден іде саме на зустріч із Морфі та французьким міністром закордонних справ Піно, що для цієї наради прибув також до Лондону.

АНГЛІЯ ЗАМОРОЗИЛА ЄГИПЕТСЬКІ ФОНДИ — ЄГИПЕТ ПРИПИНИВ ЕКСПОРТ ДО АНГЛІЇ

Лондон. — У відповіді на проголошення в минулий четвер 26 ц. м. вечером єгипетським президентом Ґамалем Нассером націоналізації Компанії Суезького Каналу, в якій головними удільовцями є Англія і Франція, англійський уряд проголосив в суботу 28 липня заблькування всіх державних і приватних єгипетських конт в англійських банках. Фонди Єгипетського Національного Банку були заморожені від останньої світової війни, але за англійсько-єгипетською умовою їх звільнювано ступнево, щороку кожного січня. Тепер затримано виплату невиплачених ще з минулого січня — 20,000,000 фунтів. Єгипетський уряд не прийнав нот протесту, зголошених Англією і Францією проти націоналізації Компанії Суезького Каналу. Єгипетський уряд стоїть на становищі, що з моментом передачі обширу Суезького каналу під суверенність Єгипту, всі справи того обширу, включно з названою Компанією, підлягають виключно внутрішній компетенції єгипетського законодавства. „Єгипет не є англійською кольонією" — гордовито заявив през. Нассер. Зате англійський і французький уряди стоять на становищі, що по-перше, цілий обшир Суезького каналу остаточно перейде під єгипетську суверенність щойно в 1968 році, і, по друге, за т. зв. Константинопільською конвенцією з 1888 року, дев'ять держав ґарантували свободу мореплавби на Суезькому каналі й тому Єгипет не має права приймати такі постанови на власну руку, які можуть загрозити безпеці свобідної мореплавби в тому міжнародному водному обширі. Константинопільську конвенцію підписали були — Англія, Німеччина, Франція, Австро-Угорщина, Еспанія, Росія, Італія, Голляндія і Туреччина. Після першої світової війни Єгипет став ґарантом Суезького каналу на місце Туреччини. В Лондоні відбуваються майже безперервні наради англійського уряду, при чому участь найвищих військовиків в тих нарадах вказує на обмірковування можливости вислання на Суезький канал британської воєнної фльоти для демонстрації, а то й військового окупування Каналу. Єгипетський прем'єр заявив, що Єгипет „буде боротися до останнього вояка" на випадок вмаршу в обшир Суеву чужинних військ. Речник єгипетської амбасади в Лондоні підкреслив, що націоналізування Компанії Суезького Каналу не порушує свободи плавби тим Каналом та що, згідно з заявою Нассера, оплати за користування кораблями Суезьким каналом, підуть на фінансування Асванської греблі, після того, як ЗДА і Англія відкликали свою готовість фінансувати той великий проєкт. У відповідь на замороження Англією єгипетських фондів в англійських банках, єгипетський уряд припинив експорт усіх родів товарів з Єгипту до Англії, приказавши розвантажити 4 кораблі, які мали вже виїхати до Англії з товаром вартости 150,000 ст. фунтів, себто $427.000. Така сама економічна війна, яка розпочалася поміж Англією і Єгиптом, почалась також між Францією і Єгиптом.

Москва підтримує Єгипет у справі Суезу

Москва. — Совєтська преса відразу зайняла прихильне для Єгипту становище в справі націоналізації Компанії Суезького Каналу, а в неділю 29 ц. м. совєтський уряд офіційно заявив, що він уважає ту акцію єгипетського уряду не тільки слушною, але й законною. Очевидно, що совєтська преса захоплено вихвалює здогадну боротьбу Нассера проти „міжнародних капіталістів і колоніялістів". Зате з більшою резервою Совєти висловлюються про готовість дати Єгиптові таку фінансову допомогу, яка вможливила б розпочати будову голосної Асванської греблі над Нілом. „Правда" не подала була буквального тексту заяви Нассера про совєтську обіцянку довготермінових кредитів, а тільки обмежилась до короткого ствердження, що „Шепілов заявив готовість Совєтського Союзу дати Єгиптові допомогу". Нассер кількакратно довго конферував з совєтським амбасадором у Каїро Кисільовим.

● **Найбільше катастроф** спричиняють ті автоводії, які уважають себе за „дуже добрих" шоферів, яким нічого не може статися, і внаслідок їхньої самопевности часто трапляються автові катастрофи.

ДОЛЛЕС ОСУДЖУЄ АКЦІЮ НАССЕРА В СПРАВІ СУЕЗУ

ГОЛОВНИЙ КОМАНДАНТ СХІДНЬО - АТЛЯНТИЦЬКОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ БЕРЕ УЧАСТЬ В НАРАДАХ У ЛОНДОНІ

Вашингтон. — Націоналізація Суезького каналу — це важкий удар по міжнародному довір'ї. Якщо вона заторкнула б саму плавбу тим Каналом, то це „було б предметом глибокої журби для З'єдинених Держав", як морської держави" — заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес, зустрівшись з журналістами на летовищі у Вашинґтоні після свого повороту з столиці Перу Ліми, де він був приявний на інавґурації нового президента Перу д-ра Емануеля Прадо Уґартехе. Державний секретар ствердив, що, перебуваючи у Південній Америці, він безупинно стояв у телефонічному контакті з урядуючим своїм заступником Гербертом Гувером, мол., в усіх міжнародних справах, особливо ж у справі останніх подій в Єгипті. Націоналізація Компанії Суезького Каналу — казав Дж. Ф. Доллес — „може заторкнути не тільки шеровців, які наскільки мені відомо, не є американцями, але також операції на самому Каналі. Це стало б причиною глибокої журби для З'єдинених Держав, як одної з морських держав". Говорячи про „удар по міжнародному довір'ї" — державний секретар мав на увазі довір'я до непорушности міжнародних зобов'язань. У зв'язку з англо-єгипетським договором про передачу Суезу Єгиптові, Компанія Суезького Каналу підписала з єгипетським урядом одночасну умову про закінчення своєї діяльности і свого існування до 1968 року. Державний секретар Доллес, всупереч попереднім відомостям, не їде особисто до Лондону на нараду в справі спільного фронту „великої трійки" у відношенні до Єгипту. Він нараджуватиметься з Президентом — коли той вернеться до Вашинґтону. Зате вже в суботу виїхав туди його заступник Роберт Морфі. Перша конференція з участю англійського міністра закордонних справ Селвайна Ллойда, французького міністра закордонних справ Християна Піно і американського заступника державного секретаря Роберта Морфі тривала 6 годин. Вона покликала до життя кілька підкомісій для виготовлення подробиць в різних справах та заповіла дальші наради. Робертові Морфі товаришить головний командант американських морських сил у східній частині Анлянтику і на Середземному морі, адмірал Волтер Фредерік Бон, під командуванням якого стоїть також могутня американська Шоста Фльота, стаціонована на водах Середземного моря. Найбільш охоча до військової акції проти Єгипту — конкретно: до окупації Суезького каналу — є Франція. Також англійські військові чинники схиляються до такої акції, вказуючи на небезпеку, яка грозить в дальших наслідках, коли теперішня самовільна поведінка єгипетського диктатора не знайде належного відпору. Англійський уряд і весь англійський господарський світ заалярмований безпосередньою небезпекою для англійських нафтових концесій в арабських і мусулманських країнах Середнього Сходу, як також узагалі для можливостей довозу нафти і її виробів з Середнього Сходу до Европи. Тому, що націоналізація Компанії Суезького Каналу прийшла в реакції на американську відмову фінансувати Асванську греблю над Нілем, англійські і французькі чинники вважають, що ЗДА тут безпосередньо заінтересовані. З другого боку — впевняє преса — Англія лякається, що безпосередня участь ЗДА в можливій акції в обширі Суезького каналу спровокує Совєтський Союз стати одверто по стороні Єгипту. Очевидно, що весь арабський світ солідаризується з Нассером, який виріс в очах арабів до розмірів найбільшого їх сучасного національного героя.

Французький прем'єр дістав знову вотум довір'я у справі Альжиру

Париж. — Французький прем'єр Гю Молле дістав у суботу 28 липня вже 24-ий раз впродовж останніх шести місяців заяву довір'я від парляменту у справі політики в Альжирі. Цим разом річ ішла про признання урядові права на встановлення нових податків і випущення спеціяльних бондів „внутрішньої позики" для фінансування війни в Альжирі. Якщо ухвалу палати депутатів затвердить вища палата французького парляменту, т. зв. Рада Републіки, то уряд Молле матиме право зібрати кругло 150 більйонів франків, себто 428,000,000 дол., що є половиною річних коштів утримання 400,000 французького війська в Альжирі. Вислід голосування був великою перемогою для уряду Молле, бо виказав 273 голоси „за" на 163 „проти", при чому проти уряду висловилися тільки комуністи і скрайньо праві „пужадисти". За коментарями преси, цілком виразні погрози єгипетського прем'єра Нассера проти Франції, які, очевидно, мали на увазі активну поміч альжирським повстанцям, вплинули на одностайну позицію Французького парляменту в користь дальшого ведення війни в Альжирі.

В СВІТІ

● **Німецька** комуністична влада звільнила з в'язниць дальших 281 політичних в'язнів. Більшість з них була засуджена совєтськими військовими трибуналами в рр. 1947-1949. Їх тримали у в'язницях Бранденбурґу, Люкау і Бауцен.

● **Переговори між З'єдиненими** Державами і червоним Китаєм, які почалися 1 серпня 1955 року, хоч і тривали уже цілий рік, але й досі не дали ніякого висліду. **Амбасадор ЗДА** Ю. Алексіс Джансон і червонокитайський амбасадор Ванґ Пінґ-нан зустрілися сорок чотири рази і під час останньої зустрічі вирішили зустрітися 45-й раз дня 9 серпня ц. р.

● **Генеральний секретар ОН** Даґ Гаммершилд зрезиґнував із своїх вакацій у Швеції і вирішив — з огляду на загострення ситуації на Середньому Сході вертатися негайно до Головної Квартири ОН в Ню Йорку.

● **Совєти** вилучили з невідомих причин із продукції люксусове пасажирське авто ЗІЛ 110. „Правда" зробила закид, що це авто продуковане за закордонним зразком і виглядає цілком, як Паккард.

● **Совєтське** літературне видавництво подало до відома, що найближчим часом буде опублікована збірка поезій Іцика Пфеффера, жидівського поета з України, якого зліквідовано під час антисемітської чистки в 1948 році.

● **В одному із міст Ніґерії** (Африка) вислід виборів вирішив п'ятирічний хлопець. Витворилася була така ситуація, що за двома кандидатами була рівна скількість голосів. Тоді один з членів виборчої комісії вийшов на вулицю і запитав першого зустрічного, а ним був 5-літній хлопець, котрого з кандидатів він хотів би вибрати. Названий хлопцем кандидат вийшов переможцем.

● **Адмірал Артур Ф. Радфорд** шеф об'єднаних штабів збройних сил ЗДА, відвідав дня 24-го липня ц. р. Сайгон і відбув коротку розмову з президентом Південного В'єтнаму Нґо Дінґ Дієм.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НОВА ЖЕРТВА ОКЕАНУ

Минулого четверга, 26-го липня, море поглинуло ще одну із своїх незчисленних жертв: люксусовий італійський пасажирський корабель „Андреа Дорія" пішов на дно Атлантику, зударившись з шведським пасажирським кораблем „Стокгольм" у віддаленні 60 миль від острова Нантокет, проти узбережжя Нової Англії. Разом з „Андреа Дорія" пішли на дно океану не тільки 29 мільйонів долярів, що їх коштувала будова того корабля, але й все те, що мали з собою 1.130 пасажирів. Та про це майже не згадується в численних повідомленнях і звітах з тієї великої катастрофи, бо жадної вартости не мають мільйонові багатства там, де загрожений найбільший скарб — людське життя. І цей скарб, за виїмком тільки сімох нещасливих випадків, врятовано, а рятункова акція, в якій виявлено стільки людяности і героїзму, без порівняння перевищує трагедію розбитого і затопленого корабля.

Дно „сімох морів" густо засіяне розбитками кораблів та кістками людей, що плили на тих кораблях: одні, щоб відкривати нові світи, другі з думкою, щоб ті світи опанувати, ще інші в пошукуванні кращої долі чи втікаючи від недолі, а ще інші з тисячі інших причин і в тисячах інших цілей. Але все це стояло під одним великим знаком прогресу, бо саме мореплавству, як одному з найстаріших засобів людської комунікації, людство завдячує у великій мірі свій розвиток і свою цивілізацію.

Упродовж віків плавбу по морях вдосконалено до неймовірних меж, людина справді опанувала моря і повітря, своєю технікою вона, здавалося б, перемогла стихію і є її паном. Але при всьому тому розвиткові назавжди залишиться одна найбільша слабість людини — її недосконалість. Саме через ту недосконалість опинилось на дні моря далеко більше кораблів і людських кісток, ніж через саму стихію. Через помилку капітана пішов колись на дно океану „Тітанік", що назавжди залишився в пам'яті як символ трагедії на морі, через цю недосконалість людини опинився на дні Атлантику і корабель „Андреа Дорія". Його бо не перевернула хвиля і не спалив грім, а розбив другий корабель, і всю катастрофу й трагедію попередили помилки, що є властивістю людської природи.

Проте, людську недосконалість, яка могла б смутком фаталізму огорнути нашу душу і гальмувати наш проґрес, не тільки рівноважать, але й далеко перевищують інші, добрі прикмети недосконалої людини: її відвага і героїзм, її посвята і її невпинний гін до ліпшого, до нових досягнень і здобутків. Багато того героїзму і посвяти було й під час катастрофи „Андреа Дорія". На перший хвилюючий морський сиґнал „спасайте наші душі", всі ті кораблі, що його почули, змінили свій курс, залишили на боці і забули про всі свої пляни та потреби і вирушили на рятунок загрожених.

Саме в таких катастрофах найчіткіше проявляється вищість людини, яка, з нараженням власного життя, рятує життя іншої людини, часто зовсім чужої і незнаної. В таких випадках єдине, що рахується — це людина. Як добре було б на світі жити, якби ця шляхетність, проявлювана під час морських катастроф, мала своє практичне застосування в щоденному житті, а не тільки в обличчі безпосередньої загрози смерти. Якби всі люди могли таку науку винести з багатьох дотеперішніх жертв моря, то й ця чергова жертва, „Андреа Дорія", вийшла б людям на користь.

НЕБЕЗПЕЧНА ГРА

Велика катастрофа на морі майже притемнила подію, що своїми наслідками могла б легко обернутись у куди більшу, бо світову катастрофу. За таку треба вважати „відплатне" для Заходу рішення єгипетського уряду знаціоналізувати Суеський канал нібито на те, щоб прибутки з нього використовувати на будову греблі в Асвані, на яку ЗДА і Англія з оправданих причин відмовили своєї допомоги. Вже на першу вістку про цей крок єгипетського президента-диктатора Нассера в Лондоні піднеслись голоси про необхідність „найрішучіших кроків", щоб забезпечити для вільного світу цю одну з найголовніших його артерій.

Західні країни вже багато разів навіть у найновішій історії виявили свою велику терпеливість та відпорність на всі провокації. На цьому аж надто часто спекулюють його противники. Але все має свої межі, і має їх також навіть найбільша людська терпеливість, якщо нею занадто зловживати. Таке могло б одного дня статись і в терпеливій політиці Заходу відносно тих, які вирозуміння, терпеливість і добру волю інтерпретують як фізичну чи моральну слабість. В теперішніх відносинах кожне подібне рішення, як його виніс єгипетський уряд, може бути краплиною понад міру. Тому то й націоналізація Суезу є такою небезпечною і безвідповідальною грою.

ЛЕНІН І НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ

Найважливішою подією останніх місяців в СССР є дуже покищо обережні, але рішучі шукання нової розв'язки національного питання. Зовнішні і внутрішні впливи примушують „колективне керівництво" бодай частково усунути несправедливості супроти неросійських народів СССР. Вперше за всю історію СССР відверто говориться про формальну рівноправність і незалежність народів СССР і про фактичні права народів. Формальна, тобто фальшива і нездійснена на практиці незалежність протиставляється фактичній, реальній незалежності.

У шуканні нових форм міжнаціональних відносин в СССР, точніше — відносин між росіянами, з одного боку, і всіма іншими народами, з другого, колективне керівництво спирається на Леніна. Уперше заявляється, що Ленін в національному питанні мав погляди, відмінні від поглядів Сталіна. Ленін нібито йшов назустріч національним прагненням, а Сталін був за включення всіх народів у склад Росії.

„Вопросы Истории" в березневому випуску опублікували велику працю про ролю Леніна в створенні СССР. Ця праця побудована на архівних, дотепер не опублікованих в СССР матеріялах. В ній подано безліч нових фактів про гостру боротьбу в перші роки існування Совєтів між російськими комуністами і комуністами неросійських народів: росіяни намагалися поширити свою владу на всі совєтські республіки, а неросійські комуністи обстоювали своє право бути незалежними. Після цієї статті совєтська преса майже нічого не говорила на цю тему, і лише 11 липня в „Правді" появилася стаття п. з. „Велика роля В. І. Леніна в організації Союзу Совєтських Республік". Певно, велике незадоволення в московських колоніях, що виявилось навіть у відвертих протестах в Тбілісі, Києві, Познані, примусило колективне керівництво знову вернутись до небезпечної для них теми. Стаття в „Правді" написана співробітниками Інституту марксизму-ленінізму і також побудована на ще не опублікованих архівних матеріялах.

У статті, вміщеній в „Правді", говориться, що Ленін „багато уваги приділяв національному питанню", що після жовтневого перевороту він „керував здійсненням на практиці політики встановлення рівноправности і дружби народів". У виготовленому 1919 року проєкті програми партії він „вказував на необхідність з особливою обережністю ставитись до національного почування, дбайливо проводити принцип рівности і свободи націй..."

Зокрема, Ленін дуже хитро й обережно ставився до українського національного питання. „Правда" наводить такі слова Леніна: „Ми (тобто РСФСР, або простіше — росіяни, Л. Л.) визнаємо себе рівноправними з Українською ССР та іншими і разом і нарівні з ними входимо в новий союз, нову федерацію". „Правда" пригадує тези Леніна з 1919 року про працю на Україні, в яких він твердив про потребу „найсуворіше дотримуватись рівности української мови і культури, про обов'язкове для всіх урядовців вивчання української мови..." Далі про мовну політику Леніна „Правда" пише, що він „особливу увагу звертав на ведення і дотримування найсуворіших правил щодо вживання національної мови в національних республіках і на боротьбу проти можливих зловживань і перекручень під прапором єдности". Після цієї заяви наводиться такі слова Леніна: „Тут потрібний буде детальний кодекс, який можуть скласти скільки-будь успішно лише націонали, що живуть в даній республіці." Ленін розумів, що національна несправедливість є найбільшою перешкодою для порозуміння між народами: „ні до чого так не чутливі „скривджені" націонали, як до почуття рівности і до порушення цієї рівности, навіть хоч би з недогляду, навіть хоч би у вигляді жарту..."

Очевидно, що вартість цих пропаґандивних тверджень Леніна в національних справах сьогодні кожному відома. Вона така сама, як і вартість багатьох інших кличів про „землю і волю" та подібне, що ними пощастило большевицьким сиренам заманити гноблені віками народні маси у найжахливіше нове ярмо. Це ж Ленін, висилаючи большевицькі полки на завоювання України, радив рівночасно дати українцям пропаґандивно і „дві України", якщо тільки такими обіцянками можна їх втихомирити і підкорити. На ділі, Ленін, як і його наступники та вся комуністична партія, стоїть на позиції панування російського народу, який проголошено керівною силою СССР, а російська мова вважається другою „рідною" мовою для всіх народів. Розвінчуванням Сталіна та пригадкою давно заперечених практикою пропаґандивних фраз Леніна нове „колективне керівництво" намагається знову спекулювати на наївності народів, як на ній спекулювали з успіхом Ленін і Сталін. Пригадкою тих потоптаних кличів і фраз намагається Москва маскувати свою колоніяльну політику.

Все ж таки це явище характеристичне, бо воно свідчить, що ідей, за які боролись поодинокі народи після розвалу царської тюрми народів, нові большевицькі рабовласники таки не потрапили вирвати з душі поневолених народів, ані втопити їх в крові практикованого ними народовбивства. Ці ідеї сьогодні непокоять колективних диктаторів не менше, як непокоїли їхніх одноосібних попередників. Важко припускати, щоб теперішнім московським володарям пощастило знову обдурити народи самими тільки фразами і повторюванням старої брехні.

Л. Лиман

ПОДУВ „ВАЙМАРСЬКОГО ДУХА"

Познанські події, без сумніву, спилувавши гостроту кампанії проти обов'язкової військової повинности, все ж виявили наростаюче роздвоєння в німецькому народі. До деякої міри мав слушність коментатор лондонського „Таймсу" коли недавно писав на тему боннських стосунків, що в Західній Німеччині „пахне розкладовим духом часів Ваймарської республіки". Дійсно, за останні два-три роки зміни в політичному, а також моральному наставленні німців зазнали змін, і то не на користь. Матеріяльний добробут не завжди стимулює зріст моралі і політичного розуму, а зокрема політичної стійкости. Це власне помічається в Західній Німеччині, починаючи відтинком молоді, а кінчаючи високою політикою. І так, великою проблемою є тепер в Німеччині доростаюча молодь, радше її частина, що своєю злочинністю і хуліґанством непокоїть населення міст. Гін до збільшення місячних прибутків, до куплення нового моделю авта, а вже за всяку ціну його посідання, привів до масового затруднення жінок, що з уваги на повне затруднення (в країні всього тільки 400 тисяч безробітних в червні 1956 р. — найнижче число, яке взагалі в нормальних умовинах може 50-мільйоновий народ осягнути) мають добру нагоду знайти заробіток. В наслідку діти залишаються без нагляду, множаться випадки злочинности малолітніх, а загони молодечих мотоциклістів прямо тероризують автоводіїв на німецьких дорогах!

Не краще представляється справа на інших відтинках німецького життя, з яких розглянемо сьогодні пресу. Вже побіжна лектура сучасної німецької преси вказує на те, що велика її частина професійно провадить акцію в дусі політики коекзистенції. Щоб краще зрозуміти цей феномен, треба зробити малу деґресію в історію сучасної західньо-німецької преси. Отже, велика кількість, коли не більшість, німецьких пресових органів завдячує своє постання ліцензіям колишньої окупаційної влади. Щоб дістати в післявоєнних роках ліцензію на газету, треба було виказатись „політичною чистотою". В практиці це привело до того, що більшість ліцензіянтів були людьми лівих поглядів. За останніх десять років вони зуміли розбудувати свої органи на великі підприємства, опанувати ринок збуту і до деякої навіть міри перебрати монополь інформації.

Досьогодні урядові партії не спромоглися на замітнішу протидію на цьому відтинку, дармащо на ті цілі витрачено вже великі гроші. Було й є ще багато наголовків газет, але масові, почитні органи є під впливами лівих. Доходить до того, що деякі з тих газет утримують власних кореспондентів у Москві, де вони відбувають інтерв'ю з визначними совєтськими особистостями (між іншим завжди готовий для інтерв'ю Лапін, керівник німецького відділу в совєтському міністерстві закордонних справ) і малощо не в дусі побажань лапінів пишуть репортажі, які зводяться до того, що Москва хоче піти на руку Боннові, але Бонн ще й досі навіть не натякнув, що хоче говорити з Москвою. В зв'язку з парляментарними дебатами над військовою повинністю, кампанія преси цього напрямку досягнула була вершків перфідности. Ілюстрацією для відносин може бути бульварний, мільйонового накладу „Дас Більд", що приніс на половині сторінки свого великого формату фото „сексбомби", фільмової артистки Монро, а під ним повідомлення дрібним шрифтом про заворушення в Познані. Перескравлювання, зумисні перекручування і однобічність є дальшими засобами, що належать до сталого репертуару цієї преси. Дехто з німців навіть пробує обурюватись, коли їм вказувати на „таку німецьку пресу", мовляв, яка вона там німецька. Але це не міняє факту, і ці мільйони примірників формують політичну думку масового читача, а не „Райніше Меркур" (німецький відповідник англійського „Обсервера", орган, що має марку речника опінії канцлера і його найближчого оточення).

Вислід опитів німецького дослідного інституту ЕМНІД вказав на позитивну оцінку більшістю населення політики Аденауера. Багато познак вказує на те, що найновіший опит принесе вже інший вислід. В останніх місяцях канцлерові таки не вдалося кілька потягнень, що привело до кризи в уряді і незадоволень у лоні християнської демократії, а головно її баварського крила. Критика, з якою виступив Аденауер на адресу своїх двох головних міністрів, Еґарда і Шефера, що відповідають за господарство і фінанси країни, не принесла старому канцлерові популярности, а радше навпаки. Починають множитися голоси, що „Дер Альте" стає нестерпним автократом, допускається нетактів, зражує собі людей.

У зв'язку з цим говориться також про зміну кабінету, що її мав би перевести канцлер вже в короткому часі, під аспектом наступних парляментарних виборів, що відбудуться восени 1957 р. Канцлер хоче мати „тім" відданих собі людей, з якими втретє спробує виграти вибори. По цій лінії пішла теж зміна на пості шефа уряду інформації Форшбаха, якого заступив дотеперішній західньо-німецький спостерігач при ОН в Ню Йорку, фон Екардт, що втішається повним довір'ям свого шефа.

Під сучасну хвилю пов'язаність боннської політики з політикою Заходу, а властиво Вашинґтону, є така тісна, що про якісь несподіванки годі говорити. Боннський уряд має більшість у парляменті, що ще раз доказало голосування над прийняттям закону про військову повинність. А проте за останніх півтора року помітне тут розлюзнення дотеперішньої політичної структури і зміна в курсах деяких партій, що змушує дуже обережно розцінювати дальші шляхи німецької політики. З колишніх рішучих прихильників політики канцлера і гарячих симпатиків виставлення німецьких збройних сил є сьогодні деякі більш непримиримі, ніж соціял-демократи, і під час виборів наступного вересня правдоподібно залишаться в таборі гострої опозиції до уряду. До того часу, треба сподіватися, що ще не один кореспондент „проґресивних" газет буде мати інтерв'ю з московськими можновладцями, а німецька преса буде їх інтенсивно публікувати і вказувати, що є можливості договоритися, тільки на перешкоді стоїть Аденауер.

Ці загрозливі симптоми, покищо, зрівноважуються теперішньою урядовою коаліцією, а факт створення армії є, безперечно, одним з чинників стабільности.

Іван Скочиляс

НА ЕКОНОМІЧНІ ТЕМИ

Так в житті одиниці, як і в житті спільнот-народів, економічні проблеми є дуже важливі і від їх щасливої розв'язки залежить матеріяльний добробут людей.

Напередодні першої світової війни президент Америки Вудро Вилсон у знаменитому своєму творі „Нова свобода" писав: „Стоїмо перед неминучою конечністю згармонізувати новий суспільно-економічний лад з добробутом загалу громадян". Цією самою справою займалися вчені економісти та соціологи на т. зв. соціяльних тижнях у Страсбурґу (Франція) 1946 р. Є конечним, щоб відбудувати психе живої людини, змасованої індустріяльною цивілізацією і опертими на ній тоталітарними режимами — заміняючи її на істоту, створену на подобу Божу.

У такій суспільно-духовій дійсності, в часі великогоісходу поза рідною землею опинилися різні стани нашого народу. Зараз після війни в таборах ДіПі і поза таборами у Німеччині перші кооператори, ці господарники, що спричинили економічне відродження на західньо-українських землях після першої війни, почали організувати економічні станиці. Багато внесли вони позитивного в наше громадське життя. Згадати хоч би у великій мірі сфінансування видання Енциклопедії Українознавства, різні видання книжок та щедрі датки на наші громадські потреби — все це завдяки розбудові нашого економічного сектора, а кооперативного зокрема. У новому місці поселення, в Америці, нові іміґранти почали творити нові підприємства, почав розбудовуватись наш купецький стан. Це суспільно-економічне явище належить привітати, як позитивний вияв живих сил народу. За діло це здебільша взялися інтеліґенти. Їх громадський стаж, розуміння суспільних потреб, їх морально-етична вартість є запорукою, що стан цей може і повинен відіграти у нашому громадському житті належну ролю. І постає перед нами питання: який і чи взагалі має наше суспільство інтерес в тому, що розвивається український економічний фактор, і чи це явище тривале чи переходове.

Розбудова економічного українського сектора є конечна для нашого суспільства, як цілости.

Два роки тому, полагоджуючи деякі торговельні справи, перевів я довшу розмову з директором одної гуртівні. Масова еміґрація поляків до Америки в роках 1922/24 та потреба задовольнити їх консумпційні потреби, при незнанні мови, змусили його заснувати торговельну фірму. Із скромних початків фірма ця розвинулася у кількамільйонове підприємство. Деякі нові еміґранти знайшли там працю. Різні культурні потреби чи радіоавдиції можуть легко бути спонзоровані цією фірмою. Мимоволі пригадується історія нашої збірки на видання гаслової Енциклопедії, чи підмога нашим науковим установам, зокрема НТШ у Сарселі. Скільки то було мітинґів, заяв, труду, що при відповідній економічній розбудові далеко легше осягнути.

Правда, наше громадянство і наше купецтво живо реаґують на наші громадські потреби, але ці потреби часто переростають нашу матеріяльну спроможність. Значить, при добрій розбудові наших господарських станиць, проблему фінансування наших культурних і інших потреб можна краще й легше розв'язати. Недавно відбулася нарада у Филаделфії. Йшло про фінансування школи українознавства, про ледве 3 тисячі долярів річного бюджету. Гадаю, що справа ця не була б проблемою при наявності у місті великих господарських підприємств.

Інколи наші люди висувають питання, що великі супермаркети мають і більший вибір товару і можуть вибагливіше обслужити консумента. Це правда, але тоді мусимо пам'ятати, що будуть рости й розвиватися різні фірми, а ми будемо стогнати, що не маємо засобів на сфінансування потреб української культури, будемо бідкатись і дивуватись, що світ нас не знає і не розуміє наших змагань. Згадаємо при тому, що цілих два покоління наша давня еміґрація вирощувала таку установу, як Український Народний Союз, і передала його українській спільноті як багатомільйонову господарську станицю. Яке велике значення і скільки корисних громадських акцій сфінансував УНС є річчю загальнознаною. Наглядно бачимо, що значить розвивати господарський сектор і яке значення й інтерес має в тому громадянство.

До цих економічних проявів і явищ громадського характеру належить зареєструвати діяльність Союзу Українських Купців і Промисловців у Филаделфії. Увесь час своєї п'ятилітньої діяльности Провід Союзу виявляв свою громадську поставу. Недавно СУКіП ввів до крамниць своїх членів спеціяльні значки (подібно, як американські фірми). Покупці одержують ці значки при закупах, а зібравши певну кількість одержують премії. Пильну увагу звернув СУКіП на виховання молоді. Наладнано співпрацю з молодечими організаціями, зокрема з Пластом. Переведено відповідні гутірки про значення клича „свій — до свого". Молодь заходила до підприємств — членів СУКіП'у, полагоджувала там закупи. Скромні осяги цього позитивного явища оглядали ми в часі Пластового Дня Весни. СУКіП уфундував для пластової молоді премії за зібрані значки при закупах у своїх крамницях. Поодинокі пластуни або їх гуртки одержали таборовий виряд та різні речі, потрібні для них особисто чи для їх пластування. Це — перші прояви співпраці у вихованні молоді згідно з здоровими господарськими засадами.

НАУКОВЕ Т-ВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

У СТОРІЧЧЯ НАРОДИН ІВАНА ФРАНКА

Збірник праць і статтей, приготованих на Наукову Конференцію 12 і 13-го травня 1956.

(42)

Василь Мудрий

ІВАН ФРАНКО ЯК ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Орган радикалів „Громадський Голос" писав про нову партію ось що: „З огляду на прийняття до програми багатьох радикальних домагань, заснування нової партії се все ж таки побіда радикалізму і значний поступ народовців наперед".

„Але, — пише далі „Гром. Голос", — з огляду на тих чільних інтеліґентних радикалів, що пристали до нової партії, се є великий крок узад, особливо в остаточних та економічних і культурних цілях радикалізму. Ось чому збори 26 грудня були живими політичними похоронами тих інтеліґентних радикалів. Помоліться, товариші, за їх грішні радикальні душі. Звісно, останній із ясного неба, — останній головоломний скок з тих інтеліґентних радикалів мусить і Вас потрясти до глибини душі" (мова про Івана Франка. — В. М.) (Див.: „Громадський Голос" з 1899 р.).

Радикали з „Громадського Голосу" не могли дарувати Франкові того, що він закликав селян вступати до нової партії. Але Франко зареаґував на те, що писав „Громадський Голос", статтею п. н. „Голос Небіжчика". В цій статті між іншим читаємо: „Отже вже два числа „Громадського Голосу" Ви у всі дзвони дзвоните по моїй душі і оголошуєте мене небіжчиком і навіть взиваєте вірних своєї парохії молитися за мою радикальну душу. Хоча я досі чую себе живим і здоровим і не меншим радикалом, ніж був перед місяцем, і перед роком, і перед десятьма роками, ну, але Ви кажете, що я небіжчик. Вам се ліпше знати. Тільки одно мене дивує: чому Ви, не вважаючи на наше довголітнє товаришування, не вияснили, на яку хоробу я вмер? Або, говорячи попросту, що склонило мене покинути дотеперішню радикальну організацію і перейти до нової національно-демократичної. Коли факт мого переходу Вам видається таким важним, що Ви лишаєте на боці всякі інші справи народнього життя і розписуєтеся про нього на ріжні лади, то здається, що й причини того факту повинні би бути цікаві. А тим часом Ви мовчите про них. Ви навіть не подали справоздання із нарад останнього з'їзду Радикальної партії і того, що я говорив на тім з'їзді, і лишаєте читачів у непевності... Я заявив на з'їзді делеґатів Радикальної партії, що я чую себе радикалом і правдоподібно буду до смерти чути себе ним і працювати для радикалізму. Я заявив, що в Радикальній партії, як організації, бачу дві речі — селянство, котре бажає просвіти, рветься до радикального росту — і інтеліґенцію, котра повинна подати селянству освіту, і допомогти йому зорганізуватись. Я виступив проти тої думки деяких інтеліґентних радикалів, що селянство мусить само організуватись, само робити політику, — виступив проти неї не для того, немов би я думав, що хтось інший має це робити замість нього, але для того, бо по моїй думці тепер іще наше селянство не є настільки освічене, настільки освідомлене, щоб могло се робити без інтеліґентної помочи, поради, без проводу. Справоздання багатьох делеґатів із повітів дуже сильно підпирали сю думку. Я заявив далі, що та інтеліґенція, яка тепер стоїть при Радикальній партії, не вистарчає на те, щоби зорганізувати наше селянство в сильну партію. Я вказав на те, що власне організація була все слабою точкою Радикальної партії, що вона була сильна запалом, особистим посвяченням і здібністю своїх членів, але ніколи не була сильна дружністю, вмінням іти рука в руку, підданням волі одиниць під вимоги цілости. Я звернув увагу на те, що теперішня пора вимагає від русинів власне поперед усього організації, витворення більшої політичної сили, і висловив свій жаль, що на з'їзді про способи такої організації, про її можливість не сказано було ні одного розумного слова."

„Даруйте, — пише далі Франко, — що закінчу се письмо кількома запитами — може неприємними, але потрібними. Ви піднесли в „Громадському Голосі", що програма й організація Національно-Демократичної партії майже зовсім близькі до Радикальної. Що ж з того? Звичайний чоловік і політик вивів би з того висновок: значить, члени нової партії наші найближчі союзники. Для чого Ви бачите в них своїх найгірших ворогів? Ви обертаєтесь до мене з осторогою, що в тій новій партії, до якої я пристав, усі ненавидять мене, раді би втопити мене в ложці води, що вони лаяли мене і т. д. Як Ви міркуєте, що я мав би для особистої приязни і вподоби приставати або лишатися при якійсь партії? І чи Вам здається, що я для приязни стояв десять літ при Радикальній партії? Надіюсь, що Ви і без мене знаєте, якої любови я зазнавав у ній від многих товаришів і якими рожами встелена була моя (і Ваша також) стежка. Пощо ж Ви тепер почали вважати мене дитиною, що біжить там, де чічки кращі і де дають меду лизати?" („Громадський Голос" за 1900 р.).

МІЙ ВІНОК

Вчотирьох ми на ріку
У ясну погоду
Положили по вінку
У бурхливу воду.

Ой неси, неси, ріка,
Квіт з гори в долину.
Може стрінеш юнака,
Що віночок спинить.

Зашуміли ясенки
Та й посеред балки,
Зупинили три вінки
Молоді рибалки.

Залишилась я сама —
В вир попали квіти.
Щось сміливого нема
Мій вінок спинити.

НАДІЯ ПРИХОДЬКО

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Протисовєтські заворушення відбулися і в Києві і в Карпатській Україні

Мюнхенський „Шлях Перемоги" з 29 липня ц. р., подав низку інформацій і даних про заворушення в Карпатській Україні, що відбулися ще в квітні.

Про події в Києві „Шлях Перемоги" подає таку інформацію з ірляндської газети „Сандей Прес", яка мала одержати від осіб, що стоять близько до совєтської амбасади в Ізраїлі:

„600 совєтських офіцерів загинули під час революції в Києві, яка вибухла в трьох полках червоної армії два місяці тому. Велика кількість вояків після придушення заворушень утекла і приєдналася до підпільної Української Повстанської Армії, дії якої останнім часом знову посилились.

„Ці заворушення мали вибухнути після висадження повстанцями поїзду з амуніцією біля Шепетівки. Після того дійшло було між повстанцями і російською армією та відділами МВД до збройної сутички.

„Через п'ять днів після битви, в Києві відбулись прилюдні мітинґи студентів і робітників, на яких демонстранти вимагали „покінчити з московським колоніялізмом в Україні".

Згадані заворушення можуть також пояснити відсутність генерального (першого, — прим. наша) секретаря комуністичної партії України Кириченка на врочистому прийнятті Тіта в Москві".

Водночас в цьому самому числі „Шлях Перемоги" подає довшу статтю про заворушення і винятковий стан в Карпатській Україні:

„Від кінця квітня ц. р. аж до сьогодні в столиці Карпатської України, Ужгороді, триває винятковий стан, щоби перешкодити розрухам місцевого населення проти совєтської влади. Розрухи почалися з того, що обурене населення, яке дістало замість обіцяної муки стухлий китайський риж, запротестувало гостро проти поведінки партійних бонзів. Проти демонстрантів, які маніфестували головно під Ужгородським замком і близько головної залізничної станції, вирушили відділи поліції і війська. Все таки демонстрації в Ужгороді тривали від 27 до 29 квітня. Тому, що поліція і місцеві відділи війська не досить активно виступали проти демонстрантів, зі Львова перекинено совєтські військові відділи. В Ужгороді змасовано багато війська, на площі перед залізничою станцією стоять танки, дальші відділи находяться у Радванському лісі біля Ужгороду. З приводу цих демонстрацій були дуже обмежені також першотравневі святкування.

Винятковий стан і скріплені військові відділи є в Берегові, а також в прикордонних командатурах, як Сурти (на кордоні між Карпатською Україною і Словаччиною), і Черна (на кордоні між Лемківщиною і Словаччиною).

Як згадано, в Карпатській Україні досі панує винятковий стан. Після 10-ї години вечора населення не може появлятися на вулицях, за винятком тих людей, які працюють і мають спеціяльну перепустку від політично-військової комендатури. Навіть воякам, поза службою, не вільно виходити з касарень, бо совєтська влада побоюється збільшити і так вже велике число дезертирів. Всі готелі міст є переповнені совєтськими старшинами. В Ужгородському замку і його околицях розташований спеціяльний полк МВД з Києва. Політично - військовим комендантом Ужгороду є полковник Лисенко.

Вечором енкаведівські авта перевозять людей з ужгородської поліційної в'язниці до поїздів, а звідтіля до концентраційного табору Думен ч. 2 біля Рахова.

У Доманівському лісі, на південний схід від Ужгороду, відбувається безперервний вишкіл старшин „Східньої Армії" під керівництвом совєтських офіцерів. В тих вишколах беруть участь мадяри, румуни, поляки, німці, чехи, словаки і болгари. У вишколах створено групи за старшинськими ранґами. Курси тривають 5 місяців і вишколюють старшин аж до ранґи майора.

На схід від Ужгороду, у військовому вишкільному центрі Радванського лісу, є розташовані совєтські з'єднання моторизованої піхоти. Шатра і дерев'яні бльоки, побудовані минулого року, не вистачають для всіх, тому вояки мусять спати під відкритим небом.

В прикордонній комендатурі ч. 2, в Суртах, на чехословацько - совєтському кордоні знаходиться ґарнізон прикордонної сторожі, що нараховує 120 людей, 38 коней і 12 авт. Комендантом цього відділу є москаль Ґріґорій Новак. На граничному переході Черна є 140 людей кордонної варти.

Кожний поїзд, який виїжджає або приїжджає до Чехо-Словаччини з СССР, зараз оточує з обох боків спеціяльна варта, яка докладно перешукує всі вози та переводить гостру контролю. В Ужгороді постійно їздять вулицями панцерні авта і охороняють вулиці.

У Пряшеві випитувано школярів з українських і московських шкіл, чи вони не знають, де евентуально переховуютьcя у їхніх знайомих дезертири з Карпатської України.

Сиґнальні споруди і дротяна загорожа на кордонах є ще більше розбудовані і поширені."

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Австрії

УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА В АВСТРІЇ

Православних українців, які живуть в Австрії, духовно обслуговує одинокий наш священик у цій країні, прот. Василь Вишиван, адміністратор УАПЦ на Австрію. В зв'язку з своїми священичими обов'язками, прот. В. Вишиван відвідує реґулярно такі табори й осередки як Грац, Сан Мартен, Філлях, Інсбрук, Куфштайн, Зальцбурґ, Астен-Лінц, Шпіталь - Драва, Шварцах. Місце осідку прот. В. Вишивана, з половини минулого року, табір Гельбрун-Зальцбурґ, куди він переїхав з Куфштайну.

При парафіях існують парафіяльні ради й сестрицтва. Особливо діяльне сестрицтво в Зальцбурґу, яке на храмове свято влаштувало спільний обід для вірних і гостей.

ПЕРЕНЕСЕННЯ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ В. ДЯДИНЮКА

9 травня ц. р. відбулося у Відні перенесення тлінних останків великого українського мистця, Василя Дядинюка, який помер у лютому 1945 року. Тіло нашого мистця поховано у Відні на маленькому ґецендорфському кладовищі, що тепер ліквідується. Вдова мистця виїхала до ЗДА зі сином Андрієм. Довідавшись про загрозу цієї ліквідації, спричинила ексгумацію померлого чоловіка, та рішила поховати його на Центральному кладовищі Відня, де другий обряд похоронів відбувся 12. V. 1956 р. Церковну панахиду відправив в галі кладовища і над новою могилою парох Відня о. д-р Мирон Горняткевич в сослуженні диригента проф. Гнатишина. Приятелі мистця не забудуть тієї могили, що береже земські останки одного з найздібніших мистців, що творили в Західній Україні, а згодом на еміґрації безсмертні полотна, ілюструючи нашу славну минувшину, та сюжети наших часів під надхненням Великого Митрополита Кир Андрея Шептицького.

Всі праці Василя Дядинюка, що перетривали страшну бурю II-ої всесвітньої війни, створили йому пам'ятник, що він ставитиме перед очі грядучим українським поколінням сильветку артиста-борця за Свободу України!

В Канаді

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР Б. МАЗЕПИ В КАЛҐАРАХ

До вдалих імпрез Осередку СУМ у Калґарах треба зарахувати Літературний Вечір молодого поета-сумівця Богдана Мазепи з Едмонтону. Поета представив зібраним слухачам д. Іван Волехівський. Вибір ліричних та бойово-патріотичних поезій Б. Мазепи читали д. Муринка та його дочка Люба і Дм. Пелех. Присутні приймали прочитані вірші з великою симпатією, нагороджуючи поета і рецитаторів рясними оплесками. Ця перша того роду імпреза в Калґарах залишила у всіх учасників вечора якнайкраще враження.

РАДОСЛАВ ЖУК ЗДОБУВ НАЙВИЩУ НАГОРОДУ В АРХІТЕКТУРІ

Радослав Жук, роджений в Галичині, прибув до Канади п'ять років тому, здобув найвищу нагороду в архітектурі — „Пилкінґтон Глесс Тревелінґ" Стипендію.

Він є сином д-ра й пані С. Жуків, з Монтреалу. Архітектуру він студіював у МекҐилл Університеті.

Він нагороджений за рисунок пляну української церкви й парохіяльного дому в доброму українському стилі. Ця стипендія дає йому $1.500 на дальші студії архітектури в Британії й на континенті Европи разом з коштами подорожі.

В АВСТРАЛІЇ

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ НА ТОМУ КОНТИНЕНТІ

Українське життя в Австралії, хоч слабо, але розвивається в різних ділянках. Найбільшу активність тепер проявляють жінки, що очолюють централю — СУОА, найбільшу Українську Громаду Вікторії в Мелборні та грають визначну ролю у нашому мистецькому житті, пресі й шкільництві.

Заходом Союзу Українок Австралії відбулися в дні 18 березня ц. р. в Мелборні та Сіднею панахиди й маніфестації з приводу масакри 500 українських героїнь совєт. танками в Кінґірі. Зорганізоване жіноцтво перевело збірку на Великодню писанку для сиріт, вдів та старців, на будову Українського Дому для старців і сиріт.

В Австралії є 40 українських суботніх шкіл із 1200 дітьми. Централя Української Шкільної Ради доручила учительці Марії Дейко зорганізувати видавання дитячого журналу. Пласт і СУМ ведуть свою велику виховну роботу серед молоді. У Мельборні виходить сумівський місячник „Промінь", відбуваються курси українознавства заходомВиховної Ради СУМ при участі проф. В. Олійника (історія), проф. Д. Китченка (література), проф. Я. Савчака (географія України).

Шевченківські концерти відбулися при великій участі українців у Мелборні, Сіднею, Аделяйді й ін. осередках українського поселення в Австралії. У Мельборні відбулася з успіхом перша самостійна виставка картин нашого артиста-маляра — проф. В. Савчака.

Зорганізований при СУОА окремий комітет для переведення протестаційної акції проти гостини Булґаніна і Хрущова у Великій Британії видав окрему газету англійською мовою „Ди Флеґ", заклик до австралійського уряду й народу та вислав меморіял до прем'єрів Ідена та Мензіса. Комітет працював під проводом п. М. Осідача.

Український театр ім. Л. Курбаса в Мелборні ставив п'єсу І. Керницького „Тайна д-ра Горошка", а драматичний ґурток у Сіднею „Назара Стодолю" Шевченка. Заходом керманича Культурно - Освітнього Відділу СУОА, інж. Я. Гевка, створено в Мелборні Головний Франківський Ювілейний Комітет під проводом проф. Т. Ляховича з метою підготовити й перевести святкування 100-річчя народин Івана Франка. Винесено постанову, що в дні 19-го серпня ц.р. відбудуться в усіх місцевостях Австралії, де живуть українці, ювілейні академії, концерти чи сходини, а дохід із них призначений на закуплення творів І. Франка. — („Гомін України").

У Франції

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІРИ ВОВК (СЕЛЯНСЬКОЇ) В ПАРИЖІ

Заходами Українського Академічного Товариства відбувся в Парижі, 20. 5. в залі Українського Дому літературний вечір молодої української письменниці Віри Селянської, що пише під псевдонімом Віра Вовк.

Письменниця прибула до Парижу з Бельгії, в товаристві малярки Зої Лізоньської-Нижанківської, співака Олега Нижанківського, своєї приятельки-бразилійки, піяністки.

Після привітання гостей п. проф. Ол. Кульчицьким, коротке слово про авторку виголосила п. Л. Вітошинська.

З черги авторка читала свої поезії і частину роману „Дервіші й духи", почім була дискусія.

Авторка приїхала до Европи з Бразилії, де зробила докторат в католицькім університеті в Ріо де Жанейро, а тепер дістала цілорічну стипендію німецького уряду в Бонн для написання історії німецької літератури бразилійською мовою.

В Бразилії

ПЕРШІ СВЯТА МАТЕРІ В ПРУДЕНТОПІЛЬСЬКИХ КОЛОНІЯХ

Цього року українці, які живуть в провінції Прудентопіль, по раз перший зорганізували Свята Матері.

Такі свята відбулися в останню неділю місяця травня на слідуючих колоніях: Нова Галичина, Кандідо д'Абреу, і Ріо дос Патос. Це перший раз на цих колоніях діточки спромоглися на те їм улюблене свято. Ще з початком місяця діточки настійчиво випитували своїх учительок, чи довго їм ще ждати того дня, коли зможуть заспівати та пожелати своїй мамці.

Підготовка до Свята Матері почалася далеко заздалегідь, бо навчання по колоніях відбувається тільки в неділю.

На згаданих колоніях підготуванням свята занялися Катехитки Пресв. Ісусового Серця, які зорганізували навчання діточок на колоніях і вже від чотирьох місяців щонеділі вивчають дітвору катехизму, рідної мови й співу.

В Голляндії

О. КУШПЕТА ЗДОБУВ ДОКТОРСЬКИЙ ТИТУЛ

Дня 14 травня на Католицькому університеті в Тільбурґу склав докторські іспити Омелян Кушпета. Д-р Омелян Кушпета відомий з громадської діяльности, а зокрема з праці на полі інформації чужинців про справу України. Найбільший голляндський часопис „Де Фоклсрант" присвятив ширшу нотатку О. Кушпеті, відзначуючи його з успіхами.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Филаделфія, Па.

Концерт учнів Музичної Студії Наталії Котович.

24-го червня ввечорі відбувся в приміщенні Української Галі при 847 Н. Франклин Стр. річний речиталь учнів Музичної Студії п. Наталії Котович.

В програмі були добре підібрані різноманітні зразки клясичної, романтичної і модерних музичних шкіл.

Пані Наталія Котович думає, що старанне і докладне вивчування клясиків є підставою музичного вишколу її учнів. Та вона йде з духом часу і запізнайомлює своїх учнів із кращими творами сучасних композиторів. Учителька звертає однакову увагу на технічні вимоги твору і на його музичний зміст. Техніка й вираз ідуть в парі у грі її учнів, і у висліді цього вони грають свобідно й легко та з відчуттям поетичних цінностей і настроїв в ліричних пасажах.

Брак місця не дозволяє на подрібне обговорювання гри всіх учнів, але про декількох треба згадати, щоб зілюструвати спосіб навчання цієї вчительки.

Дануся Казанівська грала Моцарта „Фантазію д-моль" і Гендля „Гармонійний коваль", арія з варіяціями, в правдивому клясичному стилі з прецизією. Таня Дяків щиро - чутливо інтерпретувала Дебюссі „Клер де Люне", зображаючи поетичний настрій легенькими тінями і ефектами. Вона відіграла Шопена „Вальс Е моль". Завжди популярна „Фантазі Імпромпту" Шопена дістала в руках Ольги Яременко ясну і добру контрольовану інтерпретацію в II швидких частинах, а середню частину виконано милим співучим тоном.

Леся Михайлів внесла до першої частини Моцартового „Концерту Ц-дур" (К 467), а опісля до „Токкати" — Хачатуріяна ритмічну проникливість і переконливий чіткий акцент.

Олег Нагаєвський грав першу частину „Концерту" Ґріґа А-моль і етюд Шопена з темпераментом, звучним глибоким тоном, особливо в форте пасажах. Петро Шиприкевич виявив легку, добру техніку в швидких частинах Вебера „Концерт-Стуцк" і виразний співучий тон у вступній частині „Лярґетто" того ж твору.

Інші учні виявили добрий поступ в науці. До них належать: Ляля Мисько, Оксана Павлища, Оксана Стулковська, Ганя Фучко, Міріям Ріалі, Леся Чорнобрива, Ірина Волощук, Юрко Луців, Дарія Стулковська, Лідія Дмицька і Оксана Романяк.

Артур Гайс.

P. S. Артур Гайс — відомий в музичних американських колах піяніст і педагог, який вчить в Сеттлемент Мюзік Скул та інших школах у Филаделфії.

Ню Йорк, Н. Й.

Кінцевий іспит у вищому курсі Школи Українознавства в Ню Йорку.

З кінцем червня 1956 р., відбувся в Школі Українознавства в Ню Йорку кінцевий іспит на вищому курсі. До іспиту приступило 18 кандидатів, які покінчили в тій школі Вищий (2-річний) Курс Українознавства.

В днях 22 і 23 червня відбувся письмовий іспит з української мови, географії і господарства та історії з мистецтвом під проводом директора школи д-ра Михайла Рабія. 29 червня відбувся усний кінцевий іспит, під проводом д-ра Володимира Калини, делеґата УВУ і УЗН і д-ра Костя Кисілевського, як предсідника Колеґії Інспекторів Р. Ш. Іспитували: директор д-р Михайло Рабій (українська мова), проф. д-р Володимир Січинський (мистецтво), мґр. Любомир Кузьма (географія з природою) і д-р Василь Вишиваний (історія України).

Вислід іспитування був слідуючий: з визначним успіхом склали іспит: Володимир Базалко, Квітослава Гайвас, Лариса Ганущак, Наталія Глоба, Володимир Еліїв, Любомир Крушельницький - Леонтієвич, Борис Кекіш, Зоя Салик і Остап Тершаковець. З дуже добрим успіхом: Богдан Бартко, Ліда Білик, Євгенія Венґер, Лариса Заклинська, Христина Оленська і Олег Савків. З добрим успіхом: Яромир Крупка, Любомир Крушельницький-Богданович і Галина Савка.

Це вже другий з черги кінцевий іспит в Школі Українознавства в Ню Йорку. В минулому шкільному році склало теж 18 кандидатів кінцевий іспит в тій школі.

Тіто закінчив свої відвідини в грецького короля

Београд. — Юґославський диктатор Йосиф Тіто вернувся до Београду з відвідин в грецького короля на острові Корфу, де він був від минулого вівтірка до суботи 28 ц. м. На Корфу Тіто перевів був тригодинну нараду з грецьким прем'єром Караманлісом у приявності інших відповідальних юґославських і грецьких державних мужів як теж вичерпні розмови з грецьким королем, з яким, мовляв, затіснив „особисту приязнь". Тому, що це була „приватна візита", то про тамошні наради не видано ніякого комунікату, але — за пресовими інформаціями — грецько-юґославські наради торкалися головно двох справ: Балканського пакту, якого учасниками є Юґославія, Греція і Туреччина, і справи Кипру, яка погіршила грецько-турецькі і грецько-англійські взаємини. Тіто — впевняє преса — старався в отих нарадах проводити політику „невтральности" між Сходом і Заходом.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ГОСТІ НА СОЮЗІВЦІ*)

(Листа гостей, які зареєструвалися на Союзівці в часі від 9-го до 22-го липня. *) коло імени означає, що гість був з родиною).

Антонія Кирчів, Джерзі Сиги; Данило Мацик, Елизабет; Володимир Непота, Киркеуд, Мо.; * д-р Михайло Цегельський, Бронкс; * Надія Вахніна, Елизабет; * Дмитро Денцак, Ню Гейвен; Іван Луців, Рачестер; Ярослав Паславський, Ню Брансвік; Мирон Білас, Нюарк; Бен М. Мак, Нюарк; Володимир Кільматицький, Нюарк; Іван Керницький, Ню Йорк; * Анатоль Вербицький, Коговз; Ярослав Данилишин, Ню Йорк; Теодор Вовчак, Ню Йорк; Микола Зизюк, Нюарк; Е. Поритко, Ню Йорк; * І. Сидорович, Ірвінґтон; Марія Киллярд, Мінеоля, Н. Й.; * Т. Лужба, Нюарк; Роман Канюка, Нюарк; * Роман Кузів, Ню Йорк; Василь Смейка, Бронкс; Мирослав Я. Петрів, Филаделфія; Симон Челяк, Джерзі Сиги; Михайло Проць, Линдгирст; Олександер Проць, Линдгирст; Маруся Попович, Клівленд; Елеонора Куґлер, Клівленд; Ф. Мідей, Клівленд; Анна Паливода, Клівленд; Ольга Мацько, Клівленд; В. Дудак, Ірвінґтон; * М. КкКі, Бруклин; * Іван Демми, Вейон; Анастазія Януш, Ню Йорк; Анна Лопацька, Ню Йорк; * Прокіп Олелик, Джексон Гайтс; * Богдан Турчинський, Полсборо, Н. Дж.; * Володимир Сохан, Джерзі Сиги; * Ігор Корстен, Нюарк; Марта Доберчак, Ню Йорк; Евгенія Васильківська, Бруклин; * Мирон Сірий, Вейон; * Антін Пахолок, Вейон; Ф. Шатинський, Гилсайд; Галина Януш, Ню Йорк; Мирон Берків, Вудсайд; * В. Войтись, Бруклин; * Іван Вербяний, Нюарк; Марія Думанська, Джерзі Сиги; * Данило Шумейко, Юнійон; * Степан Зінський, Карнеґі; Марія Шератська, Ню Йорк; * д-р В. Петришин, Клінтон; Марія Масяк, Скрентон; Ольга Мальколм, Індіяна, Па.; Михайло Яримович, Бронкс; * В. Нагірний, Скрентон; * Ярослав Масюк, Филаделфія; Нора Кульчицька, Филаделфія; А. Качмарський, Ню Йорк; * М. Марусин, Ридлі Парк; * Іван Довжак, Вейсайд; * Іван Малко, Балтімор; * Юрій Івановия, Балтімор; * Роман Онисків, Форест Гиллс; * А. Голяшевська, Лонґ Айленд Сиги; Василь Сава, Бруклин; Богдан Поритко, Ню Йорк; * Андрій Турчин, Трентон; * Френк Клявснік, Бруклин; * Г. Жеребняк, Акрон, Огайо; * Олекса Зепко, Акрон, О.; Михайло Шумейко, Юнійон; * Міра Пастушенко, Джемейка; * Марія Олинець, Бронкс; Степан Ривак, Джексон Гайтс; * Ярослав Пиндус, Нюарк; Роман Білинський, Ню Йорк; Борис Левицький, Ню Йорк; Ігор Левицький, Ню Йорк; Богдан Гамерський, Бруклин; * Михайло Добровольський Картерет; * А. Кучма, Стретфорд; * д-р Іван Сорока, Бриджпорт; Йосиф Хромишин, Бруклин; Михайлина Кенйон, Бруклин; Мирон Кушнір, Вейон; Александер Леська, Риджвуд; * Александер Несвячений, Джерзі Сиги; * Алексаидер Северин, Ню Йорк; Андрій Олсен, Джерзі Сиги; Антін Проць, Линдгирст; О. Станіславишин, Джерзі Сиги; В. Боднар, Нюарк; * Галина Олексяк, Гартфорд; * Лев Кусяка, Клівленд; * Ольга Равлюк, Вашинґтон, Н. Дж.; * В. Герила, Картерет; * Ярослав Гузар, Ню Йорк; Анастазія Глева, Стредфорд; * Володимир Мартинівський, Лонґ Айленд Сиги; * Іван Флос, Ню Йорк; * Ева Мельник, Ню Йорк; * Віра Чорнобіль, Филаделфія; Галина Вербенець, Ню Йорк; Галина Гриценко, Филаделфія; * Василь Крук, Ню Гайд Парк; * Володимир Голюка, Бруклин; Алекс Рускевич, Бруклин; Семен Звір, Филаделфія; * Іван Ткалець, Акрон; * Василь Шевців, Йонкерс; * Лука Драґанчук, Линден; Стефан Максимяк, Джерзі Сиги; Йосип Кравченюк, Бронкс; Юрій Колодій, Джерзі Сиги; Оксана Колодій, Джерзі Сиги; * І. Франков, Бруклин; * І. Цап, Бруклин; * Михайло Лев, Клівленд; Марія Воднар, Ню Йорк; Оля Дмитрів, Джерзі Сиги; * Джеррі Пухніцький, Нюарк; Олександер Музика, Орандж; Христина Будник, Гилсайд; Теодозія Кропивницька, Гилсайд; Петро Шонойда, Бруклин; * Н. Чирлі, Бруклин; * Ґордон Равш, Перт Амбой; * Йосип Яремчук, Фордс; Дмитро Сенюх, Филаделфія; * Богдан Козак, Гартфорд; Галина Винницька, Іст Медов; В. Савицький, Ню Йорк; Іванна Козик, Саннисайд; Павло Ярошко, Нюарк; М. Мельниченко, Ню Йорк; * Іван Драґан, Ню Йорк; Марія Діщук, Пассейк; Катерина Когут, Йонґстави; Марґарета Бейтон, Йонґстави; Марія Сорока Йонґстави; Іван Гавриш, Перт Амбой; Іван Яремчук, Перт Амбой; Галина Слободян, Елизабет; Ґльорія Вилсон, Елизабет; Манія Ман, Ню Йорк; Гізеля Парментіє, Ню Йорк; Галина Балешта, Бруклин; Марія Вечожек, Бруклин; Галина Ляшков, Ню Йорк; * Павло Хлистун, Ню Йорк; Кляра Сердюк, Ню Йорк; Ліля Артеменко, Ню Йорк; Василь Малетич, Ню Йорк; Юліян Саґаве, Ню Йорк; Роман Ґуральний, Ню Йорк; Ірина Падох, Магваг; Л. Карпович, Могваг; Володимир Гермак, Магваг; * Іван Заблоцький, Дітройт; Оксана Климович з сестрінком, Ню Йорк; * Анна Онуфрик, Лонґ Айленд; Микола Данилевич, Клівленд; Лідія і Люба Фірчук, Іст Медов; * Іван Грибів, Рачестер; * Михайло Сухорський, Елизабет; * Іван Торчен, Ню Йорк; * Арнолд Ковба, Рачестер; * Ричард Волмер, Рачестер; * Яків Ґереґа, Рачестер; Тамара Вачинська і брат, Вашинґтон; * Михайло Козінк, Гиксвіл; Анна Шевчук, Вудсайд; Євген Чорній, Ню Йорк; Маріен Чернік, Бруклин; Маріон Долгун, Бруклин; Ольга Шкробут, Ню Йорк; Доротея Бирн, Ню Йорк; Мирослава Томеруґ, Ню Гейвен; Ольга Гной, Ню Йорк; Марія Кузик, Ню Йорк; Донна Чехович, Ню Йорк; * І. Путяк, Йонкерс; * Роман Дяків, Филаделфія; * Михайло Пізнак, Ню Йорк; Іван Федів, Джерзі Сиги; * Теодора Сидор, Ню Йорк; Михайло Іваницький, Джерзі Сиги; * Володимир Ґалан, Филаделфія; * Г. Кукіз, Клівленд; * Володимир Владишак, Клівленд; Іван Поритко, Филаделфія; Пафнутій Чупрун, Фила.; М. Дубас, Фила.; Остап Тарнавський, Фила.; Степан Слободян, Фила.; Михайло Ковальчук, Фила.; Іван Щупаківський, Фила.; Филимон Пінязь, Фила.; д-р Іван Павлічка, Фила.; * Святослав Зятик, Нюарк; Уляна Явна, Джерзі Сиги; * Роман Лапичак, Нюарк; Христина Вук, Пассейк; Мирон Вітюк, Ню Йорк; Микола Клоків, Ню Йорк; Юрій Купчинський, Лонґ Айленд Сиги; Євген Шатинський, Филаделфія; Люба Баран, Ню Йорк; Ольга Янкович, Ню Йорк; Стефанія Валент, Н. Террітави; * Карло Стасюк, Ню Гейвен; * Адріян Лапичак, Нюарк; Марія Іванна Стасюк, Ню Йорк; * А. Домарацький, Нюарк; Марія Івонна Стасюк, Ню Йорк; Ірина Голюка, Бруклин; Василь Гринів, Рачестер; Карло Ґерула, Рачестер; Михайло Челюк, Ню Йорк; Маріянна Приходько, Бруклин; Неоніля Рибальченко, Джерзі Ситві; Валентина Жила, Бруклин; Михайло Вітошинський, Ню Йорк; * Павло Добош, Рачестер.

КОРАБЕЛЬ, ЩО ВІД ЗУДАРУ З НИМ ЗГИНУЛА „АНДРЕА ДОРІЯ"

Шведсько-американський лінійний корабель „Стокгольм" із розторощеним носом, яким він врізався в бік італійського корабля „Андреа Дорія".

Труман дораджує Клементові, про що говорити на Номінаційній Конвенції

Кензас Сиги, Мо. — Бувший президент Геррі С. Труман дав губернаторові Тенессі Френкові Клементові „вказівки і поради", про що він має говорити як головний промовець на Крайовій Демократичній Номінаційній Конвенції в Шикаґо. Губернатор Клемент заявив, що мусів порадитися в Трумана, „найславнішого тепер демократа", бо інакше допустився б „патріотичного занедбання". Вони обидва конферували впродовж цілої години про зміст головної промови на Номінаційній Конвенції, і не порушували справи демократичних кандидатів на президента, бо, як заявив Клемент, він не їздив до Трумана на те, щоб „визондувати від нього його погляди на цю справу. Щодо себе, то Клемент заявив, що не має амбіції кандидувати на віце-президента і вдоволяється ролею головного промовця. І Труман і Клемент порушували боротьбу між республіканцями за особу віце-президента Ричарда М. Ніксона. Труман заявив, що, на його думку, ця боротьба потриває деякий час, а Клемент сказав: „На мою думку заява Стассена — це політична ловля риб між республіканською партійною верхівкою, яка не знає, чи покинути Ніксона чи ні".

Дюї і Джевітс підтримують Ніксона

Ню Йорк, Н. Й. — Бувший губернатор нюйоркського стейту Томас Е. Дюї заявив журналістам, що справа кандидатури на віце-президента вже вирішена, бо президент Айзенгавер заявився за Ніксоном. Дюї сказав: „Я підтримую Ніксона, бо він дуже добре виконував свої завдання". Генеральний прокуратор нюйоркського стейту Джекоб К. Джевітс твердив: „Єдина особа, яка могла б почати дискусію на цю тему — це Президент. А всі люди заявляють, що Президент хоче Ніксона". „Я високо шаную губернатора Гертера і всіх тих, які могли б бути кандидатами на віце-президента, але в теперішніх умовах підтримую Ніксона", заявив Джевітс. В політичних колах звертають увагу на заяву Гертера, в якій він повідомляє, що в порозумінні з головою Республіканського Крайового Комітету Ліонардом Голлом і самим Ніксоном на Номінаційній Конвенції поставить на кандидата на віце-президента Ніксона. Але в цій заяві Гертер ані словом не згадує про те, що сам не хоче бути кандидатом на віце-президента. Цією зручною під дипломатичним оглядом заявою Гертер не виключив себе як можливого кандидата на віце-президента, якщо Стассенові вдалося б перемогти. Так припускають деякі політики.

Число занедужань на поліо найменше від 1947 року

Вашинґтон. — Уряд Публічного Здоров'я повідомляє, що число захворінь на поліо цього року найменше від 1947 року. Досі цього року було 3.900 випадків захворіння на поліо, а в тому самому часі минулого року — 5.485. Те число занедужань було більше у всіх попередніх роках, тільки в 1947 становило 1.573. Та з невиясненних причин число занедужань на паралітичне поліо не зменшилося, і цього року виносить 2.019, а в тому самому часі 1955 року становило 2.015. В попередньому тижні було 279 занедужань на поліо, а в тому самому тижні 1955 — 284.

Короткі Вісті

● **Французький парлямент**, прийнявши ранком і середу цього тижня запропонований урядом бюджет у висоті 3,334.000,000.000 фр. франків (9,520,000,000 долярів), почав по полудні такі авантюри, що сторожа парляменту мусіла три рази опорожнювати силою залю нарад. Головною причиною сварок була справа Альжиру, особливо ж видатків на боротьбу з альжирськими повстанцями. Під час обговорювання бюджету французькі посли довідалися, що альжирська пацифікаційна акція коштує 720,000,000 долярів за самих тільки перших шість місяців 1956 року.

● **Нікіта Хрущов**, перший секретар совєтської компартії, виступив на конференції сільсько-господарських робітників у Новосибірську з гострою критикою теперішнього міністра тракторів і сільсько - господарських машин Г. С. Хламова, обвинувачуючи його в невиконанні поставлених йому завдань, з окрема у продукуванні великих сільсько - господарських машин, цілком непридатних до користування.

● **Сенатор Вільям Новленд** і віце-президент Ричард Ніксон ствердили, що подорож Президента до Панами не погіршила, тільки поліпшила стан його здоров'я, і він тепер дуже добре виглядає.

● **Із Джексонвілл на Флориді** відлетів літак, який має слідкувати за ростом малого гураґану, що почав творитися в Мехіканській затоці. Він повідомляє, що гураґан може бути дуже небезпечний.

● **Уряд Федерального Публічного Уряду Здоров'я** повідомляє, що 17 стейтів звернуло надвишку вакцини д-ра Солка, і тепер можна буде її приділити тим стейтам, що її потребують.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ВЕРВІК, ПА. — Подається до відома усіх членів Відд. 164 ім. М. Грушевського, що у неділю, 5. серпня, о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Кирила і Методія відбудуться збори, на яких буде вибір нової управи. — Т. Вутрей, секр.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ТАРЗАН, ч. 3709. Виломлюстсня.

Дізнавшися, що Міло — це самозванець, Тарзан плянував сміливу втечу — перший крок до привернення Чарлзові Бернардові законного титулу до копалень міді.

Після того, як він вдарив Бернарда, щоб його в нічому не підозрівали, Тарзан побіг до порожнього каблевого воза.

Післля того сильним ударом відрізав кабель від головної осі, звільняючи віз.